

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Qua[n]topere fugie[n]da sit Christiano inuidia. cap.xxxix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

spiraucit, in profundum vellet se ipsum submergere. Etenim cum hac passione qui spiam victus fuerit, sicut populari aura extolli regnum caelorum ducit: ita deprimi, atque exhibitari gehenam arbitrat. Hæc igitur obsecro digna sunt, quibus inuideas, an potius fletu, atque lachrymis copiosis? Tali ergo tu homini cum inuideas, ei similes es, qui cum vincitum, afflictumque viderit, atque certum vulneribus, ac flagellis, commotus ipsi nimium intidet. Nam certe quot homines in populo sunt, tot vinculis constringitur, tot dominis subieitur, qui vulgi laude gaudet: quodque indignius est, qui cum incommoda accidunt, ea omnia seruienti attribuunt, nullum negotium examinantes, sed quæ huic, vel illi visa fuerint affert. Hæc igitur qua tempestate, quibus procellis peiora non sunt? Inflanitur enim voluptate tales homines, ac ex tolluntur, & in profundum rursus facile demerguntur, semper vexati animo, nunquam in tranquillitate vivunt.

Quotopere Christiano fugienda sit inuidia.

CAP. XXXIX.

QUARE verè, & præclare dixit Cyprianus: Nihil magis Christiano cauendū, nihil cautius providendum, quàm ne quis inuidia, & liuore capiantur: ne quis fallētis inimici cœcis laqueis implicatus, dum zelo in fratris odia conuertitur frater, gladio suo necius ipse perimatur. Videamus ergo vnde zelus, & quomodo, & quomodo eceperit. Facilius enim malū tam perniciosū à nobis vitabitur, si eiusdem mali origo, & magnitudo noscatur. Quale malū est, fratres charissimi, quo angelus cecidit, quo circumueniri, & subuerti alta illa, & præclara sublimitas potuit, quo deceptus est is, qui decepit? Exinde inuidia grassatur in terris dum liuore periturus magistro perditionis obsequitur; dum subdolum, qui zelat, imitatur, sicut scriptū est: Inuidia diaboli mors intravit in orbem terrarum. Imitantur ergo illum qui sunt ex parte eius. Quæ nos considerantes fratres charissimi, contra tantam mali perniciem vigilanter, & fortiter dicata Deo & vegetata pectora nostra mutiamus.

a in serm. de zelo et liuor. Nihil magis Christiano cauendum, quàm inuidia.

Inuidia seu zeli origo.

b Sapient. 2.

*Invidia vadi-
xi omnium ma-
lorum.*

Latè patet zeli multiplex & secunda perniciosa
dix est omnium malorum, fons cladum, seminator
delictorum, materia culparum. Inde odium suorum,
inimicitia, avaritiam zelus inflammatur, in
quis suo non potest esse contentus, videns alterum
altiore. Ambitionem zelus excitat, dum cernit
alium in honoribus altiore, zelo excecatur, seculum
stros, atque in ditionem suam mentis arcana redit.
Dei timor spernitur: magisterium Christi negligitur,
iudicij dies non prouidetur: inflat superbia, exas-
perat, perfidia prauaricatur, impatientia concu-
rit discordia, ira feruescit, nec se potest iam cogere
vel regere, qui factus est potestatis aliena: Hinc domi-
nica vinculum pacis rumpitur; hinc charitas laesit,
violatur; hinc adulteratur veritas; vnitas conuulsa,
haereses atque schismata profilitur, dum obtruncantur
ecclesiasticis, dum Episcopis inuidetur, dum quis in
ritur non se potius ordinatum, aut dedignatur
ferre Praepositum. Huic recalcitrat; huic rebel-
superbus, de æmulatione peruersus, animositate
uore non hominis, sed honoris inimicus. Quasi
est animi tinea, aut quæ cogitationum tabes, quæ
quanta rubigo, zelare in altero vel virtutem eius
licitatem, id est, odisse in eo vel merita propria,
nec beneficia diuina, in malum proprium bona aliena conuer-
tere, illustrium prosperitate torqueri, aliorum gloria
facere suam poenam, & velut quosdam peccatorum
mouere carnifices, cogitationibus, & sensibus inuol-
bere tortores qui se intestinis cruciatibus lacerant, in
cordis secreta malevolentia vngulis pulsent. Non
bus talibus latus, non potus potest esse iucundus,
ratur semper, & gemitur, & doletur. Cum que
dis nūquam liuor exponitur, diebus, ac noctibus
obsessum sine intermissione lanaiatur.

*Invidia pecca-
tum est sine fine.*

*Inuidi deseri-
ptio.*

Mala cætera habent terminum, & quodammodo
linquitur, delicti consummatione finitur: zelus
num non habet, permanens iugiter malum, & in
peccatum est. Quantoque ille, cui inuidetur, magis
meliore profecerit, tanto inuidus in maius in
liuoris ignibus inardescit. Hinc vultus minax,

specus, pallor in facie; in labiis tremor; stridor in dentibus; uerba rabida; effrenata conuitia; manus ad caedis uolentiam promptae, etiamsi gladio interim vacuae, odio tamen furiosae mentis armatae. Quicumque ergo es inuidus, & malignus, uideris, quam sis eis, quos odisti, inuidiosus, perniciosus, infestus, nullius tamē magis, quam tuę salutis inimicus es. Quisquis ille est, quę zelo persequeris, subterfugere, & vitare te poterit, tu te fugere non potes; ubicumque fugeris, aduersarius tuus tecum est. Hostis semper in pectore tuo est, pernicius in tuus inclusa est; ineluctabili catenarum nexu ligatus, & uictus es; zelo dominante captiuus es, nec solatia tibi uis libuent. Perseuerans malum est, hominem persequi ad Dei gratiam pertinentem: calamitas sine remedio est, odisse felicem. Et ideo, fratres dilectissimi, huic periculo consulens Dominus, ne quis zelo fratris in laqueum diaboli incurreret, cum eum discipuli interrogatis, quis inter illos maior esset: Qui fuerit, inquit, inquit, in omnibus uobis, hic erit magnus: amputauit omnem armulationem responso suo, omnem cautam, & materiam mordacis inuidiæ eruit, & abscidit. Discipulo Christi zelare non licet, non licet inuidere. Excitationis apud nos non potest esse contentio: de humilitate ad summa crescimus; didicimus unde placeamus. Denique & Apostolus Paulus instruens, & docēs, ut qui illuminati Christi lumine tenebras nocturnæ conuersationis euasimus, in factis atque operibus luminis ambulemus, scribit, & dicit: Nox transiit, dies autem appropinquauit: abijciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis, tanquam in die decenter ambulemus. Non in comestationibus, & ebrietatibus, non in concupiscentiis, & impudiciis, non in certaminibus, & zelo. Si recesserunt de pectore tuo tenebræ, si nox inde discussa est, si caligo deterfa est, si illuminauit facies tuos splendor diei; si homo lucis esse coepisti, que lux Christi sequere; quia lux & dies Christus est. Quid in uel tenebras ruis? Quid inuidiæ cæcitate omne pacis, & charitatis lumen extinguis? Quid ad diabolium, cui rentraueras, iterum redis?

Inuidus nullus magis quā suę salutis est inimicus.

Odisse felicem, calamitas sine remedio est.

a Matth. 5.

Discipulo Christi si non licet inuidere.

b Rom. 13.

Quomodo cuius uanda inuidia purge- fit.

Yucca fellis euome; discordiarum virus excludes;
 Z iiii purge- fit.

purgetur mens, quam serpentinus liuor infecerat. Atque
 riudo omnis, quae intus infederat, Christi dulcedine
 niatur. Si de sacramento crucis, & cibum sumis, & pro
 tum, tibi in veritate proficiat ad mulcendi peccatorum
 tatem; nec ad medelam prosperanda valetudinis labora
 Vnde vulneratus fueras, inde curare. Ama eos, quos
 te oderas; dilige illos, quibus iniultis obreclantur
 inuidebas. Bonos imitare, si potes: si sectari non po
 collatate certè, & gratulare melioribus. Fac te illis
 nata dilectione participem, fac te consortio charum
 & fraternitatis vinculo coharedem. Dimittentur tibi
 debita, quando tu ipse dimiseris. Accipientur sacrificia
 cum pacificus ad Deum veneris. Sensus atque actus
 diuinitus dirigentur, quando ea, quae diuina & illius
 cogitaueris; sicut scriptum est: Cor viri cogitatur
 & à Deo dirigentur gressus eius. Habes autem mentem
 quae cogites; paradysum cogita; cogita caelestis regni
 ad quod non nisi concordēs, atque vnanimēs Deus
 admittit; cogita quod filij Dei hi soli possint vocari
 sint pacifici, qui natiuitate caelesti, & lege diuina
 multitudinem Dei Patris, & Christi respondent ad
 Nihil mortalium animis, vt D. Basilus inquit, in
 dia perturbatione perniciosius contingit: quae autem
 dia ipsi nocet auctori; aliis verò quàm minimam. In
 enim inuidia dolor de proximi prosperitate, acerrimus
 successu conceptus. Quapropter animo inuidioso
 quam tristitia, nunquam moestitia deest. Quid igitur
 hoc morbo perniciosius? Interitus vitae, peltis rerum
 aduersa omnibus bonis ex Deo venientibus. Deum
 ipsi Deo contraria. Quamobrem, fratres dilectissimi
 uidiā fugiamus, pugnae in Deum magiltram, hinc
 dij matrem, naturę confusionem, amicitie ac familiarita
 tatis expertem, calamitatē absurdissimam. Quod
 homo angeris, qui nihil mali passus es? Quod
 contendis, aut quid eum peris in quibusdam bonis
 stentem, qui de tuo nihil detrahit; aut minuit. Siquis
 profecto fuerit, quicumq; cum inuidioso minime con
 greditur, aut conuersatur, nec etiam in eadem esse
 eo mensa studet, dicente Salomone: Ne conuersus
 homine inuido, & ne desideres cibos eius: quoniam
 cunctis

a Proverb. 16.

b in Hom. de
 inuid.

Inuidia quid
 sit.

Inuidi familia
 rias fugienda.

c Proverb. 23.

comede & bibe dicit tibi, & mens eius non est tecum. Non Agyptio vir Scythia inuidebit, sed sug genti qui-
 lit. Et in eadem gente non ignotis, sed familiaribus,
 & vicinis, & eiusdem artis hominibus, aut alia de causa
 contumaciis; & his denique coæuis, cognatis, & fratribus:
 & omnino vt erugo frumenti est vastatio, sic inuidia
 auaricia pestis.

*Inuidia amicitia-
 tis pestis.*

Fragamus ergo, fratres, intolerabile malum Serpētis,
 id est preceptum, diaboli inuenitum, inimici satio, puni-
 tionis arabo, pietatis impedimentum, via ad gehennā,
 regna celorum priuatio. Quid ergo faciendum, vt hanc
 animi pestem ab initio minimè quidem patiamur, aut
 in ea sortasse affecti, facillè liberemur? Primum quidem

*Inuidia virtu-
 peratio.*

si nihil rerum humanarum magnū aut supra inuidiam
 extollemus: Non enim in rebus fluxis bonum consti-
 tumus, sed ad sempiternorum & verorum bonorum
 participationem vocati sumus. Itaque nec diues amu-
 landus est propter diuitias, nec potens ob dignitatis, ac

*Remedia ad-
 uersus inuidiam.*

magistratus culmen, nec fortis ob corporis robur, nec
 eloquens ob dicendi facultatem: instrumenta sunt hæc
 virtutis rectè vtentibus, nihil per se veræ felicitatis ha-
 bentia. Miser est, qui his abutitur; non aliter quàm qui

*Quis ab inui-
 dia immunis
 esse conseratur.*

in pugna contra inimicos ense corripit, in se, ac
 interitum suum conuertit. Omnino autem qui res hu-
 manas rationi subiecerit, & ad veram pulchritudinem,
 laudem, que se conuerterit, multum abfuerit ab eo, vt in

rebus terrenis, & fluxis quenquam putet esse felicem, &
 amulandum. Qui verò ita fuerit animatus, vt nihil vs-
 quam humanū admiretur, huic proculdubio dominari
 inuidia nullo modo poterit. Si quis verò ita gloria cu-
 pidus fuerit, vt omnes antecellere cupiat, nec secundas
 facile patiat, maximam profectò occasionem, cau-
 samque inuidiæ dabit.

Funditus igitur eā vndiq; euellamus, illud (D. Chry-
 stostomi sententiam secuti *) pensantes, quod quemad-
 modum offendimus Deum alienis tabescentes bonis,

*Quis ab inui-
 dia immunis
 esse conseratur.*

in placemus gratulantes, & nosmetipsos participes fa-
 cimus bonorum benemerēti repositorum. Et propterea
 Paulus dicit b: Gaudete cum gaudentibus, & flete cum
 flentibus: vt inique magnum lucremur emolumentum.

*a Hom. 44. ad
 popul.*

b Rom. 12.

Cogitantes itaque quod licet non laboremus, sed laboranti condelectemur, illius coronarum efficiamur participes. Omnem eijciamus inuidiam, & in animabus nostris charitatem plantemus. Graue quid inuidia, & simulatione plenum, hoc mundū innumeris malis. Ex hoc morbo litibus plena sunt tribulatione, & hoc liuores, & pecuniarum amor, ambitio, & gloria. Hinc vrbes obsidentur, & mare piratarum hinc per orbem cædes: hinc genus nostrum diffunditur. Quodcumque malum videris, ex hac radice proficitur. Tam enim & in ecclesias irrepit, atque deturrit, Et prius innumera patrauit mala: hoc auaritia, vitium omnia confundens, & iustitiam corrumpit. Quod scientes, huius, quaeso, vitij pestem fugamus. Totis viribus ex nostris relegemus animis. Quis enim vitiorum hoc est perniciosissimum, & ipsam salutem nostram super omnia vastat. Improbiorum diaboli est inuentum. Quocirca nec aberrantem per hanc diaboli filiam appellans, & post hæc inanis profectum, quin & radicem. Et propterea Sapiens quod dicebat: Inuidia verò diaboli introiuit mors in terrarum. Postquam enim vidit hæc improba bellum ætæternum immortalem protoplastum, per propriam inobedientiam eum in mandati præuaricationem induxit, & per eam fecit, vt mortis pœnam attraheret. Itaque multa deceptionem fecit, inobedientiam deceptio, multa inobediētia. Propterea ergo dicit: Inuidia diaboli introiuit in mundum.

Inuidia quomodo curanda sit. C A P. X L.

SI quis autem semel notatus fuerit inuidie, vel inobedientionis vitio, & rursus in hoc ipsum inciderit, sciat se primam causam, ex qua inuidia, vel inobedientio nascitur in interioribus medullis habere radicem, iuxta octauæ Synodi generalis declarationem. Oportet ergo eum per contraria, atque diuersa curari, id est, per humilitatis exercitium. Exercitia vero humilitatis sunt, si se vilioribus officiis subdat, & minioribus indignioribus tradat. Ita namque arrogantia, & humilitatis gloria vitium euitari, & curari poterit, vt in consuetudine dicitur.

Quantam malorum inuidiam producit, quam habet idem Chrysofost. Hom. 63. in Ioan.

a Chrysof. in d. Hom. 44. ad pop.

Inuidia filia diaboli.

b Sapient. 2.

c Chrysof. Hom. 45. ad popul.

d c. 1. de poenit. dist. 2. Inuidia quomodo sit curanda.